

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В.О.СУХОМЛИНСЬКОГО**

Факультет педагогічної та соціальної освіти
Кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор із науково-педагогічної
роботи _____ О.А.Кузнецова

_____ 2021 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ПСИХОЛОГІЯ КОНФЛІКТУ**

Ступінь бакалавра

Галузь знань: 01 Освіта / Педагогіка

Спеціальності: 012 Дошкільна освіта

013 Початкова освіта

014.01 Середня освіта (Українська мова і література)

014.03 Середня освіта (Історія)

014.04 Середня освіта (Математика та фізика)

014.11 Середня освіта (Фізична культура)

014.13 Середня освіта (Музичне мистецтво)

Галузь знань: 05 Соціальні та поведінкові науки

Спеціальності: 053 Психологія

Галузь знань: 23 Соціальна робота

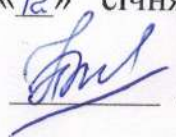
Спеціальності: 231 Соціальна робота

2021-2022 навчальний рік

Розробники: Бабаян Юлія Олександрівна – доцент кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи, к. психол. н., доцент (Бабаян Ю.О.)

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи

Протокол № 7 від «12» січня 2021р.

Завідувач кафедри д.пед.н, професор Рогальська-Яблонська І.П.

_____ р.

Анотація

Курс «Психологія конфлікту» передбачає базові знання з актуальних питань конфліктології та побудови продуктивних людських взаємовідносин, формування вмінь та навичок вирішення конфліктів у діловій та професійній сферах, міжнародних відносинах, приватному житті. Вивчення навчальної дисципліни «Психологія конфлікту» спрямовує студентів на усвідомлення закономірностей стосунків і поведінки людей в найрізноманітніших конфліктах, з'ясування причин виникнення конфліктів і дослідженні методів їх вирішення, способів та прийомів, раціональних технологій запобігання, прогнозування, профілактики та попередження конфліктів. Зазначена дисципліна охоплює не лише основні питання курсу, а й сучасні питання проблемного характеру щодо прогнозування і вирішення конфліктів управлінцями та службовцями, менеджерами, керівниками колективів та власниками підприємств, установ, організацій, пересічними громадянами, що сприятиме розбудові цивілізаційних відносин.

Ключові слова: психологія, конфлікт, конфліктологія, особистість, спілкування, динаміка конфлікту, переговорний процес, медіація, ескалація.

Abstract

The course "Psychology of Conflict" provides basic knowledge on topical issues of conflict and building productive human relationships, the formation of skills and abilities to resolve conflicts in business and professional spheres, international relations, private life. Studying the discipline "Psychology of Conflict" directs students to understand the patterns of relationships and behavior of people in a variety of conflicts, to find out the causes of conflicts and research methods of resolving them, methods and techniques, rational technologies for conflict prevention, prediction, prevention and prevention. This discipline covers not only the main issues of the course, but also current issues of problem forecasting and conflict resolution by managers and employees, managers, team leaders and owners of enterprises, institutions, organizations, ordinary citizens, which will help build civilizational relations.

Keywords: psychology, conflict, conflictology, personality, communication, dynamics of conflict, negotiation process, mediation, escalation.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів–5	Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка 05 Соціальні та поведінкові науки 23 Соціальна робота	Вибіркова
Індивідуальне науково-дослідне завдання: <u>підготовка проекту</u>	Спеціальність 012 Дошкільна освіта 013 Початкова освіта 014.01 Середня освіта (Українська мова і література) 014.03 Середня освіта (Історія) 014.04 Середня освіта (Математика та фізика) 014.11 Середня освіта (Фізична культура) 014.13 Середня освіта (Музичне мистецтво) 053 Психологія 231 Соціальна робота	Рік підготовки:
		2-й
Семестр		
3-й		
Лекції		
Загальна кількість годин – 150 год.		
Тижневих годин для денної форми навчання: I семестр: аудиторних – 2,8 год. самостійної роботи студента – 5,6 год.	Ступінь бакалавра	10 год.
		Практичні, семінарські
		16 год.
		Самостійна робота
		124 год.
		Вид контролю: залік

Мова навчання – українська

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 150 год: 26 год – аудиторні заняття, 124 год. – самостійна робота (17% / 83%)

2. Мета, завдання навчальної дисципліни та результати навчання

Мета курсу: дати уявлення про конфлікти, визначити теоретичні та прикладні основи науки, проаналізувати способи попередження та конструктивного розв'язання конфліктів різних рівнів.

Курс «Психологія конфлікту» розширює знання студентів про специфічні характеристики конфлікту, його структуру і динаміку, допомагає розумінню причин виникнення конфліктів та основних їх функцій, дає уявлення про основні типи конфліктів та технології їх попередження і розв'язання, забезпечуючи тим самим взаємозв'язок теоретичних знань та їх ефективного застосування в практиці своєї роботи та повсякденного життя.

Знання, які одержить студент, вивчаючи цей курс, підвищать його професійну та комунікативну компетентність, а вміле їх використання на практиці реально засвідчить професійну майстерність фахівця і особистості.

Завдання курсу:

- розглянути основні поняття психології конфлікту;
- засвоєння студентами основних теоретичних понять і положень психології конфлікту;
- оволодіння системою знань про особливості виникнення конфліктів;
- основні принципи і технології управління ними;
- набуття студентами навичок практичної роботи з конфліктами.

Передумови для вивчення дисципліни. загальна психологія, вікова психологія, психологія міжособистісних стосунків, практикум з психології.

Навчальна дисципліна складається з 5-ти кредитів.

012 Дошкільна освіта

Програмні результати навчання:

ПР-1. Розуміти, описувати й аналізувати процеси розвитку, навчання та виховання дітей раннього і дошкільного віку з використанням базових психологічних і педагогічних понять та категорій.

ПР-2. Бути знайомим з ознаками булінгу. Вміти використовувати прийоми попередження та протидії йому

ПР-3. Здійснювати суб'єкт-суб'єктну взаємодію і розвивальне міжособистісне педагогічне спілкування з дітьми дошкільного віку та особистісно- і соціально зорієнтоване спілкування з батьками

Згідно з вимогами ОПП студент оволодіває такими *компетентностями*:

I. Загальнопредметні:

ЗК-3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК-6. Здатність до міжособистісної взаємодії.

ЗК-7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК-8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

II. Фахові:

ФК-1 Здатність працювати з джерелами навчальної та наукової інформації.

КС-16. Здатність до виховання в дітей раннього і дошкільного віку толерантного ставлення та поваги до інших, попередження та протидії булінгу.

КС-17. Здатність нести відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах праці.

КС-18. Здатність знаходити, опрацьовувати потрібну освітню інформацію та застосовувати її в роботі з дітьми, батьками.

КС-19. Здатність до комунікативної взаємодії з дітьми, батьками, колегами.

ФК-20. Здатність до самоосвіти, саморозвитку, до безперервності в освіті для постійного поглиблення загальноосвітньої та фахової підготовки, перетворення набуття освіти в процес, який триває впродовж усього життя людини.

013 Початкова освіта

Програмні результати навчання:

ПРН1. Знати сучасні концепції, завдання, зміст, методи, організаційні форми дошкільної й початкової освіти; особливості та інструментарій психолого-педагогічного супроводу освітнього процесу; методи діагностики та корекції психофізичного розвитку дітей; види і засоби контролю

ПРН2. Виявляти готовність до підвищення рівня педагогічної майстерності; володіти знаннями про способи професійного самовдосконалення; усвідомлювати рівень власних педагогічних здібностей, визначати причини недоліків у роботі; володіти навичками самовдосконалення, використання механізмів самооцінки власних досягнень в дослідницькій діяльності.

ПРН3. Бути знайомим з ознаками булінгу. Вміти використовувати прийоми попередження та протидії йому

Згідно з вимогами ОПП студент оволодіває такими *компетентностями*:

I. Загальнопредметні:

ЗК 1. Загальнонавчальна. Здатність навчатися й оволодівати сучасними знаннями, зокрема, інноваційними методичними підходами, сучасними системами, методиками, технологіями навчання, розвитку й виховання учнів; чинним нормативним забезпеченням початкової й дошкільної освіти тощо.

ЗК 2. Інформаційно-аналітична. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу, систематизації й узагальнення інформації, зокрема професійно-педагогічної, з різних джерел та формулювання логічних висновків.

II. Фахові:

ФК 2. Психологічна компетентність. Здатність до розвитку дітей дошкільного віку, учнів початкової школи як суб'єктів освітнього процесу на основі знань та умінь про їхні вікові, індивідуальні особливості та соціальні чинники розвитку. Складниками психологічної компетентності є диференційно-психологічна, соціально-психологічна, аутопсихологічна.

014.01 Середня освіта (Українська мова і література)

Програмні результати навчання:

ПРН 1 Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ПРН 2 Володіння українською мовою на високому рівні й здатність реагувати мовними засобами на повний спектр соціокультурних явищ.

ПРН 3. Бути знайомим з ознаками булінгу. Вміти використовувати прийоми попередження та протидії йому

Згідно з вимогами ОПП студент оволодіває такими *компетентностями*:

I. Загальнопредметні:

ЗК-4. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК-5. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК-7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

II. Фахові:

ФК-8. Володіння професійними якостями вчителя і філолога.

ФК-6. Здатність до професійного удосконалення, підвищення кваліфікації.

014 Середня освіта (Фізична культура)

Програмні результати навчання:

ПРН 1. Знає біологічні, соціальні, психологічні та інші чинники збереження здоров'я.

ПРН 2. Знає біологічні, соціальні, психологічні, духовні чинники, що обумовлюють значущість професії фахівця в галузі фізичного виховання та спорту.

ПРН 3. Здатний аналізувати соціально та особистісно значущі світоглядні проблеми, приймати рішення на основі сформованих ціннісних орієнтирів і гуманістичних ідеалів, розуміння концепції сталого розвитку людства.

Згідно з вимогами ОПП студент оволодіває такими *компетентностями*:

I. Загальнопредметні:

ЗК 1. Здатність діяти етично, соціально відповідально та свідомо.

ЗК 4. Здатність застосовувати набуті знання в практичних ситуаціях.

ЗК 7. Здатність вільно спілкуватися державною мовою (усно та письмово).

II. Фахові:

ФК 14. Здатність здійснювати пошук, аналіз і оцінку інформації, у т.ч. за допомогою інформаційно-комунікаційних технологій, необхідних для постановки і вирішення професійних завдань, професійного та особистісного розвитку.

014.03 Середня освіта (Історія)

Програмні результати навчання:

ПРН 1 Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ПР-3. Бути знайомим з ознаками булінгу. Вміти використовувати прийоми попередження та протидії йому

Згідно з вимогами ОПП студент оволодіває такими *компетентностями*:

I. Загальнопредметні:

ЗК 3. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

ЗК 5. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 6. Здатність застосовувати набуті знання в практичних ситуаціях.

ЗК 7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

II. Фахові:

ФК 18. Здатність брати на себе відповідальність, бути активним у прийнятті рішень, суспільному житті, урегулюванні конфліктів ненасильницьким чином, функціонуванні та розвитку демократичних інститутів суспільства.

053 Психологія

Програмні результати навчання:

ПР 1. Взаємодіяти, вступати у комунікацію, бути зрозумілим, толерантно ставитися до осіб, що мають інші культуральні чи гендерно-вікові відмінності.

ПР 2. Ефективно виконувати різні ролі у команді у процесі вирішення фахових завдань, у тому числі демонструвати лідерські якості.

ПР-3. Бути знайомим з ознаками булінгу. Вміти використовувати прийоми попередження та протидії йому

Згідно з вимогами ОПП студент оволодіває такими *компетентностями*:

I. Загальнопредметні:

ЗК 1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 8. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК 9. Здатність працювати в команді.

II. Фахові:

СК 3. Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків.

СК 4. Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел.

СК 7. Здатність аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації.

3. Програма навчальної дисципліни

Кредит 1. Теоретичні засади психології конфлікту

Тема 1. Основні поняття психології конфлікту

Проблема конфлікту в науці. Предмет та завдання психології конфлікту. Конфлікт як тип критичних ситуацій. Виникнення конфліктних відносин і ситуацій. Застосування методів психології у вивчення конфліктів.

Тема 2. Феноменологія і аналіз конфлікту

Витоки та причини конфліктів. Аналіз структурних елементів конфлікту. Основні функції конфлікту. Основні етапи розвитку конфлікту. Ескалація конфлікту

Кредит 2. Типологія конфліктів

Тема 3. Конфлікти в міжособистісних стосунках. Групові конфлікти

Конфлікти в міжособистісних стосунках. Групові конфлікти. Причини, особливості, наслідки. Сімейні конфлікти Трудові конфлікти

Тема 4. Конфлікти у різних сферах життя людини

Конфлікти між учнями у школі. Види конфліктів між учителем та учнями та способи їх подолання. Особливості педагогічних конфліктів. Міжгрупові конфлікти та конфлікти у студентській групі. Конфлікти в організаціях.

Кредит 3. Теорія і практика розв'язання внутрішньоособистісних конфліктів

Тема 5. Особистість і конфлікт

Підходи до розуміння внутрішньоособистісних конфліктів. Види внутрішніх конфліктів. Комплекс неповноцінності: характеристика, симптоми, шляхи подолання. Психологічні умови попередження внутрішньоособистісних конфліктів. Фактори та механізми попередження внутрішніх конфліктів. Чинники, способи та механізми їх подолання

Кредит 4. Прогнозування, запобігання та профілактика конфліктів

Тема 6. Психологічні особливості поведінки особистості у конфлікті.

Стратегії та типи поведінки в конфлікті. Стратегічна орієнтація на принципи "виграти-виграти". Вплив на вибір стратегії поведінки в конфлікті особистісних якостей учасника. Методи саморегуляції і формування стресостійкості (концентрація і релаксація).

Тема 7. Особливості прогнозування та профілактики конфліктів.

Умови профілактики конфліктів. Основні технології попередження конфліктів. Оптимальні управлінські рішення як умова попередження конфліктів. Попередження конфліктів та стрес. Психологічні методи попередження конфліктів. Психологічні механізми спілкування та їх роль у попередженні і розв'язанні соціальних конфліктів.

Кредит 5. Технологія конструктивного розв'язання конфліктів

Тема 8. Психологія переговорного процесу при розв'язанні конфліктів

Умови і фактори конструктивного розв'язання конфліктів. Переговори як засіб урегулювання і розв'язання конфліктів. Організація переговорного процесу у конфлікті. Методики припинення і розв'язання конфліктів. Ефективність відносин у конфлікті. Самооцінка поведінки у конфлікті. Поняття і розвиток емпатії у конфлікті. Деструктивність поведінки у конфлікті..

Тема 9. Медіація як засіб вирішення конфліктів

Поняття медіації у конфлікті. Вибір медіатора конфліктуючими сторонами. Стратегія поведінки, права і обов'язки медіатора. Конструктивність поведінки медіатора у конфлікті. Типи вирішення медіатором різних конфліктних ситуацій. Особливості відносин між конфліктуючими сторонами і медіатором. Модель поведінки медіатора у конфліктах.

4. Структура навчальної дисципліни
Денна форма навчання

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	усьо го	у тому числі				
		л	пр	лб	інд	ср
1	2	3	4	5	6	7
Кредит 1. Теоретичні засади психології конфлікту						
Тема 1. Основні поняття психології конфлікту	15	2	2			12
Тема 2. Феноменологія і аналіз конфлікту	15		2			12
Разом за кредитом 1	30	2	4			24
Кредит 2. Типологія конфліктів						
Тема 3. Конфлікти в міжособистісних стосунках. Групові конфлікти	15	2	1			13
Тема 4. Конфлікти у різних сферах життя людини	15		1			13
Разом за кредитом 2	30	2	2			26
Кредит 3. Теорія і практика розв'язання внутрішньоособистісних конфліктів						
Тема 5. Особистість і конфлікт	30	2	2			26
Разом за кредитом 3	30	2	2			26
Кредит 4. Прогнозування, запобігання та профілактика конфліктів						
Тема 6. Психологічні особливості поведінки особистості у конфлікті	15	2	2			12
Тема 7. Особливості прогнозування та профілактики конфліктів	15		2			12
Разом за кредитом 4	30	2	4			24
Кредит 5. Технологія конструктивного розв'язання конфліктів						
Тема 8. Психологія переговорного процесу при розв'язанні конфліктів	15	2	2			12
Тема 9. Медіація як засіб вирішення конфліктів	15		2			12
Разом за кредитом 5	30	2	4			24
Усього годин	150	10	16			124

5. Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Кредит 1. Теоретичні засади психології конфлікту		
1	Тема 1. Основні поняття психології конфлікту	2
2	Тема 2. Феноменологія і аналіз конфлікту	
Кредит 2. Конфлікти у різних сферах життя людини		
3	Тема 3. Конфлікти в міжособистісних стосунках. Групові конфлікти	2
4	Тема 4. Конфлікти в умовах учбової діяльності	
Кредит 3. Теорія і практика розв'язання внутрішньоособистісних конфліктів		
5	Тема 5. Особистість і конфлікт	2
Кредит 4. Прогнозування, запобігання та профілактика конфліктів		
6	Тема 6. Психологічні особливості поведінки особистості у конфлікті	2
7	Тема 7. Особливості прогнозування та профілактики конфліктів	

<i>Кредит 5. Технологія конструктивного розв'язання конфліктів</i>		
8	Тема 8. Психологія переговорного процесу при розв'язанні конфліктів	2
9	Тема 9. Медіація як засіб вирішення конфліктів	
Разом:		10

6. Теми практичних занять Денна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
<i>Кредит 1. Теоретичні засади психології конфлікту</i>		
1	Тема 1. Основні поняття психології конфлікту	2
2	Тема 2. Феноменологія і аналіз конфлікту	2
<i>Кредит 2. Конфлікти у різних сферах життя людини</i>		
3	Тема 3. Конфлікти в міжособистісних стосунках. Групові конфлікти	1
4	Тема 4. Конфлікти в умовах учбової діяльності	1
<i>Кредит 3. Теорія і практика розв'язання внутрішньоособистісних конфліктів</i>		
5	Тема 5. Особистість і конфлікт	2
<i>Кредит 4. Прогнозування, запобігання та профілактика конфліктів</i>		
6	Тема 6. Психологічні особливості поведінки особистості у конфлікті	2
7	Тема 7. Особливості прогнозування та профілактики конфліктів	2
<i>Кредит 5. Технологія конструктивного розв'язання конфліктів</i>		
8	Тема 8. Психологія переговорного процесу при розв'язанні конфліктів	2
9	Тема 9. Медіація як засіб вирішення конфліктів	2
Разом:		16

7. Самостійна робота Денна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
<i>Кредит 1. Теоретичні засади психології конфлікту</i>		
Тема 1	Підбір методичного матеріалу (проведення діагностики за допомогою тестових методик)	12
Тема 2	Перегляд відеороликів та їх аналіз	8
	Підготовка до тестування	4
<i>Кредит 2. Конфлікти у різних сферах життя людини</i>		
Тема 3	Творче завдання: «Конфлікти і транзактний аналіз»	13
Тема 4	Доповідь: «Психотравмуючі наслідки сімейних конфліктів»	13
<i>Кредит 3. Теорія і практика розв'язання внутрішньоособистісних конфліктів</i>		
Тема 5.	План-конспект «Основні психологічні концепції внутрішньоособистісних конфліктів»	13
	Доповідь: «Причини суїцидальної поведінки»	13

<i>Кредит 4. Прогнозування, запобігання та профілактика конфліктів</i>		
Тема 6.	Презентація на тему: «Технології ефективного спілкування та раціональної поведінки у конфлікті»	12
Тема 7.	Творче завдання: «Трикутник Карпмана»	8
	Підготовка до тестування	4
<i>Кредит 5. Технологія конструктивного розв'язання конфліктів</i>		
Тема 8	Індивідуально-наукове дослідне завдання: підготовка проекту «Звіт-самоаналіз щодо застосування будь-якої техніки вирішення конфлікту в особистому житті з аналізом конфліктної ситуації, висновками та рекомендаціями щодо інших варіантів розв'язання даного конфлікту»	8
	Підготовка до контрольної роботи № 1	4
Тема 9.	Індивідуально-наукове дослідне завдання: підготовка проекту	8
	Підготовка до контрольної роботи № 1	4
Разом:		124

8. Індивідуальне науково - дослідне завдання

Основне завдання цього виду діяльності: Підготовка індивідуального завдання та його захист шляхом співбесіди забезпечить не лише поглиблення та деталізацію теоретичних знань, отриманих студентами на лекційних та практичних заняттях та в процесі їх самостійної роботи, але й прищеплення практичних умінь та навичок робити обґрунтовані висновки.

Загальні вимоги до виконання індивідуального завдання:

- самостійність виконання;
- логічність і послідовність викладення матеріалу;
- повнота виконання завдання;
- обґрунтованість висновків;
- використання статистичної інформації та довідкової літератури;
- наявність конкретних пропозицій;
- якість оформлення;
- вміння захищати результати проведеного дослідження.

9. Форми роботи та критерії оцінювання

Рейтинговий контроль знань студентів здійснюється за 100-бальною шкалою:

Шкала оцінювання: національна та ECTS

ОЦІНКА ЄКТС	СУМА БАЛІВ	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ	
		екзамен	залік
A	90-100	5 (відмінно)	5/відм./зараховано
B	80-89	4 (добре)	4/добре/ зараховано
C	65-79		
D	55-64	3 (задовільно)	3/задов./ зараховано
E	50-54		
FX	35-49	2 (незадовільно)	Не зараховано

Форми поточного та підсумкового контролю. Комплексна діагностика знань, умінь і навичок студентів із дисципліни здійснюється на основі результатів проведення поточного й підсумкового контролю знань (КР). Поточне оцінювання (індивідуальне, групове і фронтальне опитування, самостійна робота, самоконтроль). Завданням

поточного контролю є систематична перевірка розуміння та засвоєння програмового матеріалу, виконання практичних, лабораторних робіт, уміння самостійно опрацьовувати тексти, складання конспекту рекомендованої літератури, написання і захист реферату, здатності публічно чи письмово представляти певний матеріал.

Завданням підсумкового контролю (КР, залік) є перевірка глибини засвоєння студентом програмового матеріалу модуля.

Критерії оцінювання відповідей на практичних заняттях:

Студенту виставляється **відмінно**: вільне володіння науковою термінологією, легка орієнтація в тематиці дисципліни та міждисциплінарних зв'язках, творчо-пошуковий підхід під час відповідей із застосуванням позапредметних знань, наведення прикладів, порівняння і аналіз навчального матеріалу, системне бачення предмету.

Студенту виставляється **дуже добре**: добре знання матеріалу, незначні помилки і неточності у відповідях, швидке орієнтування при розв'язанні навчальних завдань, достатньо високий рівень загальної обізнаності з предмету та адаптивності при добірї потрібного матеріалу.

Студенту виставляється **добре**: володіння певним обсягом навчального матеріалу, здатність його аналізувати, використання на достатньому рівні знань та вмінь для формулювання висновків, несуттєві неточності у відповідях.

Студенту виставляється **достатньо**: задовільний рівень знань матеріалу, здатність його аналізувати під керівництвом викладача, розуміння окремих понять, суттєві неточності у відповідях.

Студенту виставляється **мінімальний задовільно**: поверхневе знання змісту тем з дисципліни, труднощі при використанні понятійного апарату, відсутність міцних логічних зв'язків і послідовності у розумінні навчального предмету, відповіді на додаткові запитання майже не розкривають значення і суті матеріалу.

Кількість балів у кінці **семестру** повинна складати від 250 до 500 балів (за 5 кредити), тобто сума балів за виконання усіх завдань.

Відповідний розподіл балів, які отримують студенти за 5 крд

Поточне оцінювання та самостійна робота										КР	Накопичувальні бали/сума
1 кредит		2 кредит		3 кредит		4 кредит		5 кредит		100	500/100*
T 1	T2	T3	T4	T5		T 6	T 7	T8	T9		
10	10	10	10	10	10	10	10	10	10		
30	30	30	30	30	30	30	30	30	30		

*Примітка. Коефіцієнт для іспиту – 0,6. Іспит оцінюється в 40 б.

10. Засоби діагностики

Засобами діагностики та методами демонстрування результатів навчання є: завдання до практичних занять, завдання для самостійної та індивідуальної роботи (зокрема есе, реферати), презентації результатів досліджень, тестові завдання, контрольні роботи.

11. Методи навчання

Усний виклад матеріалу: наукова розповідь, спрямована на аналіз фактичного матеріалу; пояснення – вербальний метод навчання, за допомогою якого розкривається сутність певного явища, закону, процесу; проблемне навчання, робота з підручником та додатковими джерелами, ілюстрація – метод навчання, який передбачає показ предметів і

процесів у їх символічному зображенні (малюнки, схеми, графіки та ін.); презентація лекцій, ділові, рольові, ситуативні ігри, навчальний тренінг.

12. Рекомендована література

Базова література

1. Березовська Л.І., Юрков О.С. Психологія конфлікту : навчально-методичний посібник. Мукачево: МДУ, 2016. 201 с. // <http://www.dut.edu.ua/ua/lib/1/category/1163/view/1537>
2. Гуменюк Л.Й. Соціальна конфліктологія : підручник. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2015. 564 с. // https://pidru4niki.com/78442/psihologiya/sotsialna_konfliktologiya
3. Коваленко Д.В., Шалімов І.М., Керницький О.М., Кравченко О.Б. Конфліктологія. Навчальний посібник. Харків, УПА-Х.: Вид-во «С.А.М.», 2015. 260 с. // <https://pidru4niki.com/85341/psihologiya/konfliktologiya>
4. Свидрук І.І., Миронов А.Б. Психологія управління та конфліктологія. Підручник. Львів, 2017. 320 с.
5. Яхно Т. П., Куревіна І. О. Конфліктологія та теорія переговорів. Навч. посіб. К.: Центр учбової літератури, 2012. 168 с. // https://pidru4niki.com/19440608/psihologiya/konfliktologiya_ta_teoriya_peregovoriv

Допоміжна література

1. Анцупов А.Я., Шипилов А.И. Конфликтология: Учебник для вузов. М.: ЮНИТИ, 2009. 420 с.
2. Анцупов А. Я., Баклановский С. В. Конфликтология в схемах и комментариях: Учебное пособие. СПб.: Питер, 2009. 304 с.
3. Гірник А., Бобро А. Конфлікти: структура, ескалація, залагодження. К.: Вид-во Соломії Павличко "Основи", 2003. 268 с.
4. Гришина Н.В. Психология конфликта. СПб.: Питер, 2009. 538 с.
5. Долинська Л.В., Матяш-Заяц Л.П. Психологія конфлікту. Навчальний посібник. К.: Каравела, 2011. 304 с.
6. Дуткевич Т.В. Конфліктологія з основами управління: Навчальний посібник. К.: Центр навчальної літератури, 2005. 218 с.
7. Егидес А.П. Психология конфликта. Учебное пособие. М.:МФПА, 2011. 320 с.
8. Емельянов С.М. Практикум по конфликтологии. СПб.: Питер, 2010. 340 с.
9. Калаур С.М. Соціальна конфліктологія: навч. посіб. Тернопіль:Астон.2010.360 с.
10. Конфліктологія / Гребеньков Г.В., Ковальова І.І., Краснонос Ю.М. та ін; під ред. Г.В. Гребенькова. Львів: «Магнолія 2006», 2011. 229 с.
11. Козырев Г.И. Конфликтология. М.: ИД«ФОРУМ», ИНФРА-М, 2008. 432с.
12. Конфліктологія: Підручник для студентів вищ. навч. юрид. спец. / За ред. Л.М.Герасіної та М.І.Панова. Харків: Право, 2002.
13. Пірен М.І. Конфліктологія: Підручник. К.: МАУП, 2003. 360 с.
14. Примуш М.В. Конфліктологія. Навчальний посібник. К.: ВД "Професіонал"; 2006. 288 с.
15. Психологія вирішення конфліктів: Навч. посібник для студентів вищих навч. закладів / В.О.Джелалі. К., 2006. 320 с.
16. Скібіцька Л.І. Конфліктологія: Навч. посібник. К.: Кондор, 2009. 384 с.

Інформаційні ресурси

1. Бесемер Х. Медиация. Посредничество в конфликтах // <http://www.myword.ru>
2. Буртовая Е. В. (сост.). Конфликтология: Учебное пособие. 2002. http://www.i-u.ru/biblio/archive/unknown_konflictions/56.aspx.

3. Гірник А.М. Основи конфліктології // <http://pidruchniki.ws/psihologiya/>
4. Долинська Л.В. Психологія конфлікту // <http://pidruchniki.ws/psihologiya>
5. Жаворонкова Г.В. Управління конфліктами // <http://pidruchniki.ws/psihologiya>
6. Изард К.Э. Психология эмоций // <http://www.myword.ru>
7. Леонов Н.И. Хрестоматія по конфликтологии // <http://www.koob.ru>
8. Мещеряков Б.Г., Зинченко В.П. Большой психологический словарь // <http://www.koob.ru>
9. Орлянський В.С. Конфліктологія // <http://pidruchniki.ws/psihologiya>
10. Прибутко П.С. Конфліктологія // http://pidruchniki.ws/15840720/psihologiya/konfliktologiya_-_pributko_ps
11. Хасан Б.И. Конструктивная психология конфликта // <http://www.koob.ru>